

актах, оскільки чим правильніше сформульована дефініція поняття, тим меншим є ступінь невизначеності у праві, а також рівень конфліктності багатьох правових ситуацій. Дефекти юридичних дефініцій не лише перешкоджають правильному розумінню права, але й негативно позначаються на розвитку понятійного апарату і нормативно-праової бази. З метою уникнення зазначених проблем доцільно дотримуватися логічних правил формулювання дефініції, зокрема ліквідувати кола (тавтології), негативного визначення, визначення невідомого через невідоме. Визначення термінів в нормативно-праових актах має здійснюватися через виділення лише головних ознак, які мають значення для правозастосування.

#### Список використаних джерел

1. Артикуца Н.В. Головні вектори розвитку юридичного термінознавства на сучасному етапі. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С17-22с.*
2. Костицький М.В., Кушакова-Костицька Н.В. Лінгвістика як методологія юриспруденції. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. Конф.. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 12-14с.*
3. Костюк М.Л. Дефінітивні проблеми нормотворчості. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. Спецвипуск, ч. 2. С. 3-7.*
4. Литвин Н. А. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної діяльності органів Державної фіскальної служби України. дис. д-ра юрид. наук за спец. 12.00.07. Ірпінь, 2018. 517с.
5. Лукашенко А.А. Аспекти розвитку юридичної термінології в Україні. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28 листоп. 2019 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 135-137с.*
6. Симоненко Л.О. Формування основ мовно-фахової культури в закладах вищої освіти. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28 листоп. 2019 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 14-16с.*
7. Черней В.В. Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: *матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 10-11с.*

---

**Хоменко К. Ю.**, здобувачка вищої освіти 2 курсу, група ОА-191  
Науковий керівник – **Гаценко І. О.**, к. філол. н., доцент  
*Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)*

#### ПРО НАЙПОШИРЕНІШІ МОВНІ ПОМИЛКИ В ТЕЛЕ-РАДІО ЕФІРІ

Чи можемо ми сьогодні уявити життя без телебачення? Звісно, ні. Ми з жахом згадуємо часи, коли ще не було таких технологій, і подумки співчуваємо нашим «попередникам», оскільки теле- та радіомережі стали невід’ємною частиною нашого існування. Ми слухаємо пісні, дивимось фільми, запам’ятовуємо поради, дізнаємося новини і вважаємо людей, що знаходяться по той бік екрану чи приймача, – взірцем, ідеалом. Ми наслідуємо їхній одяг, зачіску, макіяж, а також мову, адже вони правильно використовують слова, ставлять наголоси. Але це не завжди так. Особливо тепер, коли важливим є питання поширення української мови, радіо- та телеведучі як ніколи мають піклуватися про свою вимову. Не так давно ведучих не особливо хвилювало, якою мовою розмовляти в ефірі: дехто говорив

українською, більшість надавали перевагу російському мовленню, а хтось – звичному нам усім народному суржикові. Зараз же майже всюди лунає державна мова. За даними члена Нацради з питань телебачення і радіомовлення Сергія Костинського у 2019 році частка української на телебаченні досягла 92% [5].

Проте іноді ми все ж помічаємо неточності. Не варто звинувачувати в цьому працівників ЗМІ, бо вони також можуть помилятися, адже для багатьох українська мова є робочою, а не побутовою. Звісно, як на радіо, так і на телебаченні ведучі читають вже підготовлені для них і відкореговані матеріали, але, вставляючи власну думку, вони можуть схибити.

Можна виділити найпоширеніші помилки у медіапросторі:

1. Фонетичні. Зокрема вимова звуків з російським акцентом: «*пакунка*», «*вцім*», «*ціло*» («*втім*», «*тіло*»), «*дзїти*», «*понеділок*», «*поліф*», «*Киїф*», «*робітників*», «*танцюю*»; діалектна орфоєпія: «*пругноз пугоди*».

2. Граматичні:

а) неправильне вживання відмінкових закінчень – «*в Ригі*» («*в Ризі*»), «*в Ямайкі*» («*в Ямайці*»);

б) вживання роду й числа іменників за російським зразком – «*біль стає все відчутнішою*» («*біль стає дедалі відчутнішим*»), «*блок зупинили через витік пару*» («*блок зупинили через витікання пари*»);

в) використання невідповідних суфіксів і префіксів – «*10 тисяч евакуйовано*» («*евакуйовано*»), «*відчутно похолодає*» («*похолоднішає*»), «*комедія італійського театру*» («*італійського театру*»), «*відпрасувати сукню*» («*випрасувати*»);

г) хибне ступенювання прикметників – «*5% пенсії, якщо вона більше мінімальної*» («*більша за мінімальну*»), «*Щербakov сильніше, краще*» («*сильніший, кращий*»), «*на змаганнях українські спортсмени стали сильнішими*» («*виявилися найсильнішими*» або «*показали ліпші результати*»);

д) вживання невластивих українській мові активних дієприкметників – «*самовирівнюючі покриття*» («*самовирівнювальні, саморівняльні, самопростувальні*»), «*шпалери миючі*» («*змивні*»), «*самоклеючі обої*» («*самоклеїні, клейсті, клейні, клейкі, ліпні, ліпчасті шпалери*»), «*один із виступаючих*» («*один із промовців*»), «*переважаюча частина*» («*переважна частина*»);

е) неправильне використання прийменникових конструкцій – «*оцінки по предметах*» («*оцінки з предметів*»), «*працюють по обраним спеціальностям*» («*за вибраними спеціальностями*»), «*виплата відсотків по залишкам*» («*із залишків*») [3].

Тому, як бачимо, журналістам потрібно постійно працювати над своєю дикцією, вимовою, слідкувати за нововведеннями, змінами в мові. «Зірки екрану» мають велику місію – вчити глядачів справжньої літературної мови, нести в широкі маси її високу культуру. Один досвідчений диктор сказав: «Прислухайтесь, і ви зауважите, що майже половину слів ми не чуємо, а вловлюємо за змістом. Слухач же повинен чути, а не прислуховуватись». Тому тележурналіст завжди має прагнути до чистоти мовлення, його зрозумілості [4].

Отже, сьогодні засоби масової інформації перебувають на стадії повного впровадження української мови, і теле- та радіоканали потребують висококваліфікованих кадрів. Не варто забувати, що слово – це головний інструмент для будь-якого журналіста і, звісно, його зброя.

### Список використаних джерел

1. Аналіз мовлення телеведучих новин на «УТ-1» та «1+1» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://naub.oa.edu.ua/2013/analiz-movlennya-televeduchyh-novyn-na-ut-1-ta-11/>.
2. Мова розважальних телепередач [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://referat-ok.com.ua/work/mova-rozvazhalnih-teleperedach/>.
3. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. №3. 2019. С.129–135.
4. Порухення норм на українських телеканалах як одна з проблем якісного ефірного мовлення в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism/22511/>.
5. Частка українського мовлення на радіо і ТБ сягнула 92% [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://lb.ua/society/2019/04/15/424557\\_dolya\\_ukrainskogo\\_veshchaniya\\_radio\\_tv.html](https://lb.ua/society/2019/04/15/424557_dolya_ukrainskogo_veshchaniya_radio_tv.html).

---

**Савченко В. М.**, студентка групи 2074-ЛК

Научний керівитель – **Скачкова В. А.**, к.ф.н., доцент

*Гомельський філіал Учреждения образования Федерации профсоюзов Беларуси  
«Международный университет «МИТСО» (г. Гомель, Республика Беларусь)*

### ЛЕКСИЧЕСКИЕ НОВООБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МОЛОДЕЖНОМ ЯЗЫКЕ

Интернет является одним из самых популярных средств общения. Но посещая различные сайты, форумы, легко заметить, что люди, находясь здесь, напрочь забывают о языковых нормах. В блогах, живых дневниках и сообщениях тексты пишутся «на ходу» и выглядят примерно одинаково – это короткие реплики, фразы, без знаков препинания, с многочисленными сокращениями и опечатками.

Полноценное общение в такой среде невозможно без владения ее языком. Речь отражает нашу действительность, которая связана с ускоренным темпом жизни, сменой культурных ориентиров и ценностей. С ростом темпов жизни растет и словарный запас, так как каждому новому понятию должно соответствовать его определение. Погрузившись в интернет-общение, человек не хочет выглядеть «белой вороной», хочет быть «как все». А для этого надо усвоить язык «большинства».

«Альтернативный язык», «афтарский текст», «падонкафский язык», «албанский язык», «лингвистическая анархия», «новояз», «сетез» – это варианты названия нового стиля, новых слов, употребляемых не только в сети, но и в повседневной жизни.

Стремительные изменения, происходящие в русском языке, заставляют многих говорить о том, что он истощается, теряет свой блеск, глубину. Большинство исследователей сходятся во мнении, что причина негативных тенденций в развитии русского языка заключается в активном проникновении в него разговорного, просторечного языка (в частности интернет-сленга) [1].

Минусы такого общения очевидны:

наличие орфографических ошибок входит в привычку становится причиной безграмотности;

«сетез» наступает теперь не только из виртуального пространства, но и с экранов телевизоров, из радиоприемников и со страниц печатных средств массовой информации;